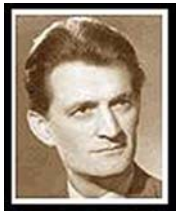

A kuglipályán a puer csak a bábúkat állítgathatta, miközben a felsősök „férfiasan” gurítottak, a nagymenők épp a „Plútó”–val, az iszonyú nagy golyóval. Hanem a „longa méta” már demokratikusabb játék volt, ott az ügyesség, cselezés, rátermettség alapján lett kiválasztva az „elektor” meg a „liberátor”. A „bige” meg éppen az alsósok játéka lehetett. Így ütötte ki egy repülő bigefa Wagner Ricsi fogát, ami állítólag első osztályt. Kiss épp a vakbelében kötött ki, s Ricsi a gimi helyett a Bárány klinikán fejezte be az légbebocsájtottuk, Sándor-Sankó tanár úrral óriási sárkányt csináltunk és a vásártéren míg egy légi katasztrófa véget nem vetett a repüléseknek. De hát szegény Sankót többször is behívták katonának, szakértelme nélkül nem ment a dolog.A vasárnap délutánokat a futballmeccseknek áldoztuk, a kisebbek mint szurkolók, a nagyobbak, mint játékosok. A mérkőzések azonban épp 5 óra körül értek véget, s az ötórai uzsonnát lekésni kockázatos volt, mivel AZ ÖREG vigyázó szemeit ilyenkor a kapura szegezte.

A „logisztikai” főnök, Sándor bácsi látta el a konyhát, ahol Ilcsi néni és konyhalányok, a csalfaszemű Rózsika, Mancika, sürögtek, forogtak. A vízellátás a zsinagóga előtti kútról történt a lajtos kocsival, az internátus pompás kancája segítségével. Sándor bácsi ébresztette a szorgalmasabb tanulókat hajnali ötkor, ha valaki ezt kis cédulán előre kérte. No és Rozi mama, az anyánk helyett anyánk, Debreczi Bandi szerint Rozzantfalvi Rozoga Rozi…A háború után akadozni kezdett az internátusi élet. A díjakat természetben kellet befizetni, az áramszünetek miatt az őszi délutánok szilenciumait végig nótáztuk háborús nótákkal és népdalokkal.

1946 szeptember végén eltemettük AZ ÖREG-et. Megkönnyeztük, ha nem is a szertartáson, de este a paplan alatt mindenképpen. Meg is változott az élet az internátusban. Fellazult a rend, már ki lehetett járni a városba a délutáni szabadidőben. Üres volt az udvar, a nagy méták elmaradtak, a kuglipálya begyöpösödött. Öregebbek lettünk éveink számától függetlenül. Délutánonként „az asszonyhoz” jártak ki a fiúk, a korábban messziről csodált hamvas leánykákhoz. És megjöttek a menekültek is. Vajda Tóni Kárpátaljáról, Técsőről, egyetlen kincsével a „bilgeri” csizmájával, meg a fehér vászonbőröndjével, amire állítólag vadásztak a határőrök az átkelés során. Czukrász Imrét Jugoszláviából utasították ki, nagy „jampec” volt és jazzdobos. Megőrjítette triplatalpú cipőivel, nagyszélű kalapjával a falusi nebulókat: jöttek a szülői panaszok, hogy „vágják a gyerekek az ingük gallérját!”

De hát nem volt már AZ ÖREG a nádivesszőjével. A nagy gesztenyefa alatt Rákosy tanár úr mosolygó elbeszéléseit hallgattuk nagy áhítattal, míg el nem indult a Sárga-gáthoz fürödni, vagy Borók tanár úrnak szorítottunk, hogy szép szerelme Szabó Esztikével sikerre vezessen. Karácson Gyuri bátyánk meg katonatiszt korából megőrzött pikáns tanácsaival okított bennünket az életre. De jöttek erdélyiek is, AZ ÖREG szülőföldjéről, így Géza, Sándor bácsi utóda, aki rémisztő farkas-kalandokkal ámított bennünket, s vele új konyhalányok.Elvesztette rangját a szenior is, már csak a tanulószoba felügyelőjének tűnt, s megértük azt a szégyent, hogy épp a mi osztályunk nyolcadikos bentlakóit, mintegy karanténba különítettek, a volt társalgó-pingpong terembe. Ott róttuk délutánhosszat a magyar, fizika, művészettörténeti jegyzeteinket, mert akkoriban tankönyvek, fölöttébb hiánycikknek számítottak. Aztán megesett az is, hogy az egykori Alma Mater 1948-nak éppen karácsonyán, tíz hű növendékét kivetette magából.

barcsaylaci